

25.10.2010

OM 6/016/2010

OIKEUSHALLINNON ASIASANASTON KEHITTÄMISHANKE**Asettaminen**

Oikeusministeriö on tänään asettanut oikeushallinnon asiasanaston kehittämishankkeen. Hanke vastaa yhteisen asiasanaston laatimisesta.

Toimikausi

1.11.2010 – 31.5.2012

Taustaa

Tehokas tiedonhaku ja tietojärjestelmien sisältämien tietosisältöjen tehokas hyödyntäminen edellyttää sisällön kuvailua. Sisällön kuvailussa tärkeinä tekijöinä ovat hallinnonalaa varten sovitut asiasanat. Oikeusministeriön hallinnonalalla ei kuitenkaan ole käytössä yhtenäistä asiasanastoa vaan eri järjestelmissä on käyttötarkoitukseltaan rajattuja asiasanastoja.

Yhteinen, yhteiskäyttöinen ja kaikkia käyttötarpeita palveleva asiasanasto on välttämätön käynnistymässä olevaa syyttäjälaitoksen ja tuomioistuinelaitoksen asianhallintajärjestelmähanketta ajatellen. Myös oikeushallinnon julkaisujärjestelmät sekä mahdollinen uusi kirjastojärjestelmä hyödyntäisivät yhteistä asiasanastoa. Tietojärjestelmät tarjoavat välttämättömän tekniikan tiedon tallentamiseen ja julkaisemiseen, mutta vasta tietosisällön hallinta mahdollistaa tiedon tehokkaan hyödyntämisen.

Tehtävät

Hankkeen tehtävänä on

- kartoittaa ja koota yhteen oikeushallinnossa käytössä olevat sisällönkuvailun asiasanastot sekä terminologiset sanastot,
- yhdistää erilliset sanastot koko hallinnonalan yhteiseksi pohjasanastoksi,
- evaluoida ja täydentää yhteinen pohjasanasto ensi vaiheessa yleisten tuomioistuinten, syyttäjälaitoksen ja rikosseuraamusalan osalta,
- evaluoida ja täydentää yhteinen pohjasanasto myös muun hallinnonalan osalta tai mikäli se ei aikataulun ja resurssien puitteissa ole mahdollista, laatia siitä erillinen hankesuunnitelma,
- kartoittaa ja yhtenäistää poliisin kanssa yhteiskäyttöinen asiasanasto ja yhdistää se osaksi oikeusministeriön hallinnonalan asiasanastoa,
- verrata valmista pohjasanastoa muun muassa julkishallinnon ontologian (JUHO-ontologian) taustalla oleviin sanastoihin (Yleinen suomalainen asiasanasto YSA, eduskunnan ja Eduskunnan kirjaston sanastot VEPS ja EKS sekä valtioneuvoston asiasanasto VNAS),

- suunnitella asiasanaston ylläpidon toimintamalli,
- arvioida yhtenäisen oikeushallinnon sanaston ontologisoinnin mahdollisuudet ja hyödyt sekä
- arvioida mahdollisuudet oikeushallinnon sanaston ja Euroopan unionin monikielisen Eurovoc-sanaston yhtenäistämiseen.

Hankkeessa arvioidaan alustavasti sanaston käyttöönoton ja ylläpidon teknistä toteutusta, mutta varsinainen tekninen järjestelmätoteutus ei kuulu hankkeen tehtäviin.

Hankkeessa pyritään hyödyntämään vastaavien kansallisten sanasto-hankkeiden sekä EU:n Eurovoc-hankkeen kehittämisestä saatuja kokemuksia.

Hankkeen organisointi

Hankkeelle asetetaan ohjausryhmä ja hankeryhmä.

Ohjausryhmä ohjaa hankeryhmän työtä ja vahvistaa hankeryhmän tekemät linjaus- ja kehittämis ehdotukset.

Ohjausryhmän kokoonpano

puheenjohtaja

tietopalvelupäällikkö Aki Hietanen, oikeusministeriö

jäsenet

hankejohtaja Toini Salmenkivi, OM:n tietohallintoyksikkö

tiedottaja Tanja Lahti, OM:n viestintäyksikkö

ylitarkastaja Antti Kaakinen, OTTK

Hankeryhmän kokoonpano

puheenjohtaja:

kirjastonhoitaja Silja Rekomaa,

rikosseuraamuslaitos/Kriminologinen kirjasto

jäsenet:

informaatikko Teija Aalto, Kouvolan hovioikeus

tietopalvelupäällikkö Kirsti Jakobsson, valtakunnan-syyttäjänvirasto

tietopalvelupäällikkö Marjut Kokko, Korkein oikeus

ylitarkastaja Kimmo Nikkilä, OTTK

tietoasiantuntija Leena Palmén, oikeusministeriö

informaatikko Satu-Maarit Tarkkanen, Korkein hallinto-oikeus

kirjastonhoitaja-informaatikko Merja Tuovinen, Turun hallinto-oikeus (Turun oikeustalon kirjasto)

Hanke työskentelee verkostomaisesti niin, että siihen voivat osallistua myös hankeryhmän ulkopuoliset asiantuntijat muun muassa valtioneuvoston kielipalvelusta ja tekniikan sanastokeskuksesta.

Hankkeelle palkataan sanaston kokoamistehtäviin 4 – 6 kuukaudeksi ulkopuolista työvoimaa (esimerkiksi korkeakouluharjoittelija tai opinnäytetyön tekijä).

Riippuvuudet

Oikeushallinnon asiasanastoa on tarkoitus hyödyntää oikeushallinnossa käyttöönotettavissa tietojärjestelmissä. Keskeisimmät ovat syyttäjälaitoksen ja yleisten tuomioistuinten asianhallintajärjestelmä, hallinnonalan verkkojulkaisujärjestelmä, ministeriön asianhallintajärjestelmä sekä kirjastojärjestelmät.

Sisäasiainministeriössä toteutettavana olevan poliisin tietojärjestelmä-hankkeen (Vitja) yhteydessä laaditaan esitutkintaviranomaisille yhteinen asiasanasto. Oikeusministeriön asiasanaston kehittämishankkeessa on siksi kartoitettava myös poliisin kanssa yhteiskäyttöinen asiasanasto ja yhdistettävä se osaksi oikeusministeriön hallinnonalan sanastoa.

Oikeushallinnon asiasanaston kehittäminen perustuu valtiovarainministeriön *Valtiotason arkkitehtuurit (VALTASA)*-hankkeen tavoitteeseen, että sisällönkuvailun tulee perustua yhteisiin kansainvälisiin ja kansallisiin määrittämiin ja keskitettyihin kuvailua tukeviin välineisiin ja menetelmiin. Mahdollisuus kytkeä oikeushallinnon sanasto muihin julkishallinnon sanastoihin tullaan varmistamaan kehitystyön aikana.

Kustannukset

Hanke- ja ohjausryhmän jäsenet tekevät työnsä virkatyönä. Heidän matka- ja kokouskustannuksistaan vastaa lähettävä virasto.

Avustavan henkilön ja harjoittelijan palkkaamisesta aiheutuu kustannuksia arviolta 15 000 euroa. Lisäksi hankkeelle aiheutuu kustannuksia myös oikeushallinnon sanaston vertaamisesta olemassa oleviin muihin sanastoihin. Kustannukset eivät ole tiedossa hankkeen asettamishetkellä, sillä ne riippuvat muun muassa termien määrästä. Palveluiden tilaamisesta päätetään ohjausryhmässä.

Asiasanastohankkeen kustannukset, enintään 20 000 euroa, maksetaan aineistopankki-määrärahasta talousarviokirjanpidon tililtä 63093.

Kansliapäällikkö

Tiina Astola

Hallintojohtaja

Olli Muttilainen